

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України
«Про затвердження Програми розвитку виробництва біометану
на період до 2035 року»
(далі – проєкт постанови)

1. Мета

Проєкт постанови розроблено на виконання пункту 290 плану пріоритетних дій Уряду на 2025 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2025 р. № 1003-р, з метою забезпечення сталого розвитку біометанової галузі в Україні як ключового елементу енергетичної та екологічної трансформації держави, підвищення рівня енергетичної незалежності, зниження викидів парникових газів відповідно до зобов'язань, взятих в рамках Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), та інтеграції України до європейського ринку відновлюваних газів.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Необхідність прийняття проєкту постанови зумовлена комплексом стратегічних, економічних, екологічних і безпекових чинників, що формують сучасну енергетичну політику України в умовах євроінтеграції та війни.

Україна, як сторона Угоди про асоціацію, зобов'язана імплементувати політику зменшення викидів парникових газів та переходу на відновлювані джерела енергії.

Відповідно до повідомлення Європейської Комісії «Посилення кліматичних амбіцій Європи до 2030 року» досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року потребує скорочення викидів парникових газів на 55% вже до 2030 року. Біометан – один із ключових інструментів декарбонізації та переходу до сталої енергетики.

Повномасштабне вторгнення Росії в Україну з 24 лютого 2022 року загострило проблеми енергетичної безпеки як в Україні, так і в ЄС.

План REPowerEU визначив біометан одним із пріоритетних напрямів зменшення залежності від імпорту викопного газу з Росії.

Україна також повинна розвивати власне виробництво біометану як альтернативного, екологічного і стратегічно важливого виду енергії.

Завдяки потужному аграрному сектору Україна має значні ресурси для виробництва біометану. Поголів'я великої та дрібної рогатої худоби, свиней та птиці створює великий обсяг органічної сировини, придатної для біогазових установок.

Вже в 2023-2024 роках в експлуатацію введено перші біометанові заводи, а у 2025 році здійснено перший експорт біометану в ЄС.

За належної підтримки та інвестицій до 2030 року Україна потенційно може виробляти понад 1 млрд м³ біометану щорічно, з перспективою зростання до 5 млрд м³ в наступні десять років.

Україна має потужну газотранспортну систему, яка дозволяє транспортувати до 170 млрд м³ газу на рік. Інтеграція українського біометану до європейського ринку є цілком реальною за умови належної нормативної та програмної підтримки.

Для масштабування виробництва біометану та залучення вітчизняних і іноземних інвесторів необхідна підтримка з боку держави. Затвердження Програми розвитку виробництва біометану на період до 2035 року (далі – Програма) створить передумови для системного планування, стимулювання інвестицій, впровадження інноваційних технологій та підвищення енергетичної незалежності України.

Прийняття проєкту постанови є своєчасним, обґрунтованим та стратегічно важливим кроком для реалізації кліматичної політики, забезпечення енергетичної безпеки, економічного розвитку та інтеграції України до європейського енергетичного простору.

3. Основні положення проєкту акта

Проєкт постанови передбачає затвердження Програми, яка охоплює період 2025-2035 років і спрямована на створення умов для сталого розвитку біометанової галузі в Україні.

Основною метою Програми є поступове заміщення природного газу відновлюваними газами, зокрема біометаном, підвищення рівня енергетичної незалежності держави, скорочення викидів парникових газів, а також інтеграція України до європейського ринку відновлюваних газів відповідно до зобов'язань, взятих у рамках Угоди про асоціацію.

Програма визначає стратегічні цілі, основні напрями державної політики та конкретні інструменти її реалізації, зокрема через впровадження Операційного плану заходів з реалізації Програми у 2025-2035 роках, який включає низку практичних заходів. Ці заходи спрямовані на удосконалення нормативно-правової бази у сфері виробництва, сертифікації, транспортування та обліку біометану; створення сприятливого інвестиційного клімату та механізмів державної підтримки; стимулювання розвитку внутрішнього та зовнішнього ринків; залучення інновацій і технологій; розширення технічної інфраструктури для підключення виробничих об'єктів до газотранспортної системи.

Програма також передбачає активне залучення сільськогосподарського потенціалу для забезпечення сировинної бази, а також розвиток партнерства з

європейськими структурами у сфері обміну технологіями, сертифікації та торгівлі біометаном.

4. Правові аспекти

У даній сфері правового регулювання діють такі нормативно-правові акти:

Митний кодекс України;

Закон України «Про альтернативні види палива»;

Закон України «Про ринок природного газу»;

постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 2022 р. № 823 «Про затвердження Порядку функціонування реєстру біометану»;

Кодекс газотранспортної системи, затверджений постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 р. № 2493;

Кодекс газорозподільних систем, затверджений постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 р. № 2494;

Кодекс газосховищ, затверджений постановою постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 р. № 2495.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація постанови не потребує додаткових видатків з державного та місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект постанови не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує розгляду Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

Проект постанови не потребує проведення консультацій з громадськістю.

7. Оцінка відповідності

Проект постанови не містить положень, що:

стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи проекту постанови не проводились.

Для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи проект постанови буде надісланий до Національного агентства з питань запобігання корупції.

8. Прогноз результатів

Реалізація постанови дозволить значно підвищити енергетичну безпеку України, створити нові робочі місця, стимулювати інноваційні проєкти у сфері біоенергетики та сприятиме екологічній трансформації економіки.

**Міністр економіки, довкілля та
сільського господарства України**

Олексій СОБОЛЕВ

_____ 2025 р.